

Remissvar

registratorn@riksbank.se

Finansinspektionen
Box 7821
103 97 Stockholm
Tel +46 8 408 980 00
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

2026-05-25

FI dnr 26-8500
(Anges alltid vid svar)

Riksbankens föreskrifter och allmänna råd (RBFS 2026:X) om företag av särskild betydelse för genomförandet av betalningar under fredstida krissituationer och vid höjd beredskap

Ert dnr: 2026-00376

Sammanfattning

Finansinspektionen (FI) tillstyrker i huvudsak Riksbankens förslag till föreskrifter och allmänna råd om företag som är av särskild betydelse för genomförandet av betalningar under fredstida krissituationer och vid höjd beredskap.

FI har några synpunkter på utformningen av föreskrifterna och de allmänna råden. Det gäller dels några mindre lagtekniska detaljer, dels behovet av vissa förtydliganden kring hur delar av den övergripande styrningen av totalförsvaret bör omsättas i den finansiella sektorn. Förutsatt att några enklare klargöranden görs bedömer FI att föreskrifterna kan bidra till att höja totalförsvarsförmågan hos de företag som är av särskild betydelse för betalningar.

FI kan även konstatera att det finns stora behov av samverkan mellan FI och Riksbanken, och att detta samverkansbehov kommer öka med införandet av Riksbankens nya föreskrifter.

Relationen till Dora-förordningen

Riksbanken föreslår nya krav på att företagen ska identifiera sina kritiska externa beroenden och planera och förbereda för hur de ska upprätthålla betalningsverksamheten om dessa varor och tjänster inte finns tillgängliga.

EU-förordningen om digital operativ motståndskraft (Dora-förordningen) ställer redan krav på att i princip alla finansiella företag ska arbeta systematiskt med att identifiera IKT-tjänster som stöder kritiska funktioner, inklusive IKT-relaterade tredjepartsrisker.¹ De krav som Dora-förordningen ställer på finansiella företag handlar primärt om att dimensionera verksamheten för att kunna hantera frestida IKT-risker. Samtidigt är utgångspunkten att Dora-förordningen fortsatt kommer gälla även i höjd beredskap. En delmängd av det som Riksbanken avser att föreskriva om finns alltså redan reglerat i Dora-förordningen. För att undvika överlappande rättslig reglering anser FI därför att Riksbankens föreskrifter bör förtydliga att kravet på att identifiera och reglera kritiska beroenden inte gäller för de delar av företagets verksamhet som redan regleras av Dora-förordningen.

Riksbanken anför i remisspromemorian till de nya föreskrifterna att om företagen lever upp till kraven i Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2024:20) om rapportering av incidenter och informationsregister enligt EU:s förordning om digital operativ motståndskraft för finanssektorn har de också goda förutsättningar att leva upp till de nya kraven i Riksbankens föreslagna föreskrifter. De FI-föreskrifter som Riksbanken refererar till reglerar endast när och hur informationsregister ska *rapporteras in* till Finansinspektionen. FI föreslår att texten justeras så att det tydligare framgår att bedömningen avser företag som lever upp till kraven i *Dora-förordningen*, snarare än de mer avgränsade rapporteringskraven i Finansinspektionens föreskrifter om informationsregister.

Innebörden av totalförsvarets krav

FI ser positivt på att Riksbanken i föreskrifterna försöker konkretisera vad totalförsvarets krav innebär för företagets planering. Innebörden av totalförsvarets krav är något som behöver uttolkas av diverse politiska inriktningsdokument, lagar och förordningar, samt vägledande dokument.

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/2554 av den 14 december 2022 om digital operativ motståndskraft för finanssektorn.

Övergripande mål, prioriteringar och principer behöver samtidigt brytas ner för att kunna omsättas i varje beredskapssektor.

FI anser att det är viktigt att FI, Riksbanken och Riksgälden tar ett gemensamt ansvar för att göra detta tolknings- och analysarbete. Detta är nödvändigt för att sektorns totalförsvarsplanering ska kunna utgå från en enhetlig inriktning. FI bedömer att detta tolkningsarbete i första hand bör hållas samman av berörda myndigheter så att de finansiella företagen får en så enhetlig och tydlig inriktning som möjligt.

FI bedömer samtidigt att vissa delar av analysen av hur *Utgångspunkter för totalförsvaret 2025–2030*² ska omsättas i den finansiella sektorn skulle vinna på ytterligare fördjupning och bredare förankring i sektorn. I utgångspunkterna framgår att det civila försvaret ska planera för att under minst tre månader kunna möta och hantera ett krig i Europa som leder till allvarliga konsekvenser för samhällets funktionalitet.³ Samtidigt ska det civila försvarets aktörer kunna upprätthålla sin samhällsviktiga verksamhet under mycket ansträngda förhållanden i minst två veckor med främst egna resurser.⁴

FI anser att dessa angivna tidsperspektiv skulle behöva brytas ner och konkretiseras ytterligare om de ska omsättas till rättsliga krav. Det bör till exempel vara tydligt för företagen *hur* de ska planera och förbereda för att kunna upprätthålla sin verksamhet i minst två veckor med främst egna resurser. Tolkningsutrymmet för hur detta ska uppnås är stort. FI bedömer därför att det efter fortsatt dialog och förankring i sektorn är positivt om det framgår direkt av föreskrifterna hur företagen ska planera och förbereda för att omhänderta dessa tidsperspektiv, och inte enbart av tillhörande vägledande dokument, såsom Riksbankens planeringsförutsättningar.

Kriget är dimensionerande

Riksbanken föreslår som allmänt råd att: ”[k]rigsorganisationen bör utformas med utgångspunkt i företagets organisation för hantering av fredstida krissituationer.”

FI anser att det finns skäl att överväga om utgångspunkten bör formuleras på ett annat sätt mot bakgrund av att regeringen anger att kriget är den

² Utgångspunkter för totalförsvaret 2025–2030. FM2025-19772:2 och MSB 2025-08877.

³ Utgångspunkter för totalförsvaret 2025–2030, s. 13.

⁴ Utgångspunkter för totalförsvaret 2025–2030, s. 15.

dimensionerade hotbilden för totalförsvaret.⁵ Företag som är skyldiga att upprätta krigsorganisationer bör se detta som den primära och normsättande nivån för företagens planering och förberedelser.

Även om många företag i praktiken lär bygga vidare på sina organisationer för hanteringen av fredstida krissituationer, bedömer FI att det kommer finnas vissa fredstida krishanteringsrutiner, arbetssätt och resurser som är otillräckliga i en situation med höjd beredskap. Sådana rutiner, arbetssätt och resurser kan därför behöva prövas särskilt innan de används som utgångspunkt för planeringen inför höjd beredskap.

Hänsyn till befolkningsskyddsåtgärder

FI delar Riksbankens bedömning att det är viktigt att de finansiella företagens planering och förberedelser inför höjd beredskap inkluderar åtgärder som ska vidtas i en utrymningssituation. Utrymning är dock bara en av många befolkningsskyddsåtgärder som företagen behöver planera för.

Till exempel är det lika viktigt att företagen har en planering för hur de ska agera om det sker storskalig inrymning till ett geografiskt område där företaget har betalningsverksamhet. I en sådan situation kan kundunderlaget öka plötsligt, och de personer som ska inrymmas i området kan antas ha behov av andra betaltjänster än vad som efterfrågas i normalfall. Personer som hastigt behövt lämna sina hem kan även antas ha begränsningar i tillgång till betalmedel och metoder för elektronisk identifiering, samtidigt som behovet av att genomföra livsnödvändiga transaktioner är högt.

I en krigssituation kan det även antas ske stora befolkningsrörelser inom landet såväl som över nationella gränser, vilket kan påverka var i landet som olika betaltjänster efterfrågas. FI anser därför att det är viktigt att Riksbankens föreskrifter inte enbart omfattar situationer med utrymning, utan även andra situationer där befolkningsskyddsåtgärder påverkar förutsättningarna för betalsystemet.

Ökat behov av samverkan

FI bedömer att uppdateringen av Riksbankens föreskrifter kommer innebära ett ökat behov av samverkan inom och mellan beredskapssektorer inom det civila försvaret. I takt med att ökade krav ställs på företagens planering och förberedelse för att vidta åtgärder kring skydd och bevakning ökar

⁵ Inriktning för civilt försvar 2025–2030 (Fö2024/02054), s.2.

exempelvis behovet av samverkan med beredskapssektorn Ordning och säkerhet. Om krav ställs på att företagen ska planera för situationer med utrymning (och andra befolkningsskyddsåtgärder) krävs samverkan med beredskapssektorn Räddningstjänst och skydd av civilbefolkningen, samt med berörda civilområden.

Företagen kan med andra ord inte arbeta självständigt med sin planering och förberedelse för höjd beredskap, utan mycket av arbetet kräver såväl privat-offentlig samverkan inom den finansiella sektorn som samverkan med aktörer i andra delar av samhället. I detta sammanhang är Civil Beredskap Betalningar (CBB) en värdefull struktur för samverkan. FI anser samtidigt att det ökade samverkansbehovet inte enbart kan tillgodoses av strukturen CBB då denna struktur endast omfattar aktörer med ansvar inom betalningar. Det är därför viktigt att frågor som rör samverkan med andra beredskapssektorer hanteras tillsammans med FI, och där kan samverkansstrukturen FTPOS (Finansiella tjänster privat-offentlig samverkan) utgöra ett komplement till CBB.

Finansinspektionen är sektorsansvarig myndighet för beredskapssektorn Finansiella tjänster och är formellt ansvarig för samordning inom sektorn. I egenskap av sektorsansvarig myndighet är FI även central kontaktpunkt för förmedling av planeringsantaganden och stödbehov mellan beredskapssektorer, civilområden, samt mellan det militära försvaret och den finansiella sektorn.

FI anser därför att det borde framgå av Riksbankens allmänna råd att företag som är av särskild betydelse för betalningar även bör förhålla sig till den inriktning som gäller för beredskapssektorn Finansiella tjänsters arbete. Det vore även lämpligt att i de allmänna råden förtydliga att företagen som omfattas av Riksbankens föreskrifter bör ta del av de inriktningar som FI publicerar, såsom FI:s *Planeringsinriktning för finansiella företag*.

Slutligen noterar FI att efterlevnaden av Riksbankens föreslagna föreskrifter ska säkerställas genom Riksbankens övervakning, och att Riksbanken även får besluta om föreläggande för att få företagen att följa kraven. Samtidigt har FI ingripandemöjligheter avseende de finansiella företagens efterlevnad av Dora-förordningen. FI ser därför ett behov av fortsatt nära samverkan mellan myndigheterna, både för att säkerställa en tydlig rollfördelning och för att företagen ska möta samordnande och begripliga förväntningar.

Clearingverksamhet

FI noterar att utkastet hänvisar till 1 kap. 1 § lagen (2024:114) om clearing och avveckling av betalningar. Finansinspektionen konstaterar dock att ett clearingbolag rätteligen har sitt tillstånd enligt 2 kap. 1 § nyss nämnd lag.

Inlösen

FI ser behov av ett förtydligande av definitionen av vilka företag som tillhandhåller betaltjänsten inlösen. Genom hänvisningen till 1 kap. 2 § lagen (2022:1568) om Sveriges riksbank framgår det att punkten även är tillämplig på bland annat utländska betalningsinstitut, e-penninginstitut och kreditinstitut med tillstånd i en annan medlemsstat. Enligt EBA:s register finns det mer än 350 utländska betalningsinstitut som anmält att de tillhandahåller betaltjänsten inlösen i Sverige. Många av dessa institut tillhandahåller sådana tjänster i hela EU/EES och har totalt sett höga volymer även om deras verksamhet i Sverige är begränsad. Eftersom punkten syftar till att identifiera företag som är viktiga för den svenska betalningsinfrastrukturen bör det förslagsvis läggas in ett förtydligande om att bolaget ska ha löst in mer än 100 miljarder kronor *i Sverige*.

FI noterar även att det inte framgår under vilken tidsperiod som ett bolag ska ha löst in sådana volymer. Handlar det exempelvis om en inlösenvolym om 100 miljarder kronor under perioden 1 januari – 30 juni föregående år eller en period som löpt mellan 1 juli – 30 juni?

Omfattningen av föreskrifterna

FI ser behov av förtydliganden avseende vilken typ av aktörer som ska omfattas av de uppdaterade föreskrifterna. Riksbanken skriver i remisspromemorian att avsikten är att tre nya aktörer ska omfattas: Swedbank Pay AB, Bambora AB och Nets Filial Sverige. En av dessa aktörer utgör en filial, och är därmed inte en självständig juridisk person. Det bör säkerställas att även filialer faller in under föreskrifterna.

FINANSINSPEKTIONEN

Marie Jespersen

Tf verksamhetsområdeschef

Beatrice Reichel
Analytiker

I detta ärende har tf verksamhetsområdeschefen Marie Jesperson beslutat.
Analytikern Beatrice Reichel har varit föredragande.

Kopia till cbb@riksbank.se